

กล่าวเปิดงาน และกล่าวให้กำลังใจ

โดย นายอิสระ สมชัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

หลังจากรับตำแหน่งมา 5 เดือน มีความหนักใจในการบริหารเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งกระทรวงได้บ่งบอกถึง การพัฒนาสังคม และต่อท้ายด้วยคำว่า ความมั่นคงของมนุษย์ ทำอย่างไรมนุษย์จะมีความมั่นคง เป็นคำถาม และภารกิจใหญ่ ถึงจะมีงบประมาณมากขนาดไหน ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือ การสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงเป็นไปได้ยาก เมื่อได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เป็นรัฐมนตรี ก็ทำให้ระลึกถึง อ.ไพบูลย์ อดีตรัฐมนตรีฯ ท่านสนใจเรื่องการพัฒนาสังคมมาตลอด ได้ไปกราบเรียนขอคำแนะนำ ท่านมีแนวทางทำอย่างไร จึงทำให้การพัฒนาชุมชนก้าวหน้าไปได้มาก ท่านแนะนำ สองประโยค คือ “การพัฒนาสังคมต้องถือชุมชนเป็นตัวตั้ง ประชาชนเป็นเป้าหมาย” ผมจึงได้นำมาเป็นแนวทางการทำงานตลอดมา

หลังจากได้สัมผัสกับ พอช. หรือสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ตั้งแต่แรกที่จะทำเรื่องนี้ก็เริ่มจะมีอุปสรรค เนื่องจากว่ามีคนหลายส่วน หลายกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่าง หลากหลาย ในความหลากหลายนั้นมีความปรารถนาดีต่อบ้านเมืองทั้งสิ้น เริ่มตั้งแต่ขอให้ยกเลิกกระบวนการสรรหาคณะกรรมการ พอช. ผมตอบว่าผมยินดี แล้วก็ถามว่า ถ้ายกเลิกไปแล้วจะได้อะไร สิ่งที่ต้องดำเนินการไปแล้วมีอะไรผิดพลาด หรือไม่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดความมั่นใจ ผมได้ให้หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง การยกเลิกไม่ยาก แต่กระบวนการสรรหาทำได้ยาก ครึ่งปีแล้วยังไม่มีกรรมการ จะทำให้หน่วยงานเสียโอกาส ที่สำคัญคือพี่น้องเสียโอกาส เป็นเรื่องเสียหายเป็นอย่างยิ่ง ผมจึงได้ลงนามแต่งตั้งกรรมการในเดือนมีนาคม และเพิ่งได้เริ่มงานเมื่อสองสามเดือนที่ผ่านมาเอง

ผมได้ให้นโยบายไว้ว่า ให้เริ่มไปที่การแก้ไขปัญหาของชุมชน และที่ผ่านมาได้ไปร่วมกับ พอช. ในการจัดระเบียบชุมชน และได้มีโอกาสไปเห็นเป็นรูปร่างที่ จ.ยโสธร ผมก็ถูกพี่น้องกลุ่มเสื้อแดงขับไล่ ผมก็ไม่รู้จะทำอย่างไร ได้แต่ยกมือไหว้และบอกว่าผมมาทำงาน มาสร้างความเข้มแข็ง สร้างความมั่นคงให้พี่น้อง เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องพาผมหนีลงทุ่งนา ไม่เหมือนที่สุพรรณบุรี ที่มีผู้ว่าฯ เข้มแข็ง ที่ให้ความสำคัญเรื่องความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชน อยากให้มีผู้ว่าฯ แบบนี้ทุกจังหวัด

หลังจากสัมผัสกับการทำงานของ พอช. ผมมีความตั้งใจ หน่วยงานของกระทรวงนี้ รับผิดชอบเรื่องที่อยู่อาศัย สองหน่วยงาน คือ การเคหะฯ และ พอช. ทั้งสองหน่วยงานมีเป้าหมายเหมือนกัน คือ การความมั่นคงในเรื่องที่อยู่อาศัย สำหรับโครงการบ้านมั่นคง ผมได้มีโอกาสไปเปิดบ้านมั่นคงที่ชุมชนบางบัว แทบไม่น่าเชื่อว่า เดิมเป็นลำคลอง เขาถ่ายภาพไว้ก่อนที่ชุมชนจะย้ายขึ้นมาจากคลอง พอช. เข้าไปสนับสนุนเรื่องการพัฒนา หัวหน้าชุมชนเล่าให้ฟังว่า เมื่อก่อนจะเข้าชุมชน ต้องผ่านเขาวงกตที่ติดยาเสพติด เขาต่อต้านไม่เห็นด้วยกับ พอช. แต่เห็นหลักการของ พอช.แล้ว ผู้นำจากเดิมมีห้องเช่าสี่สิบห้อง เก็บค่าเช่าได้เดือนหลายหมื่น แต่หลังจากฟังหลักการการอยู่ร่วมกันด้วยการแบ่งปัน ก็ได้เข้าร่วมโครงการ จากภาพถ่ายเดิมที่มีบ้านรูก้างลงไปลำคลอง มีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี หลังจากทำความเข้าใจร่วมกันทั้งหมด เชิญทุกคนเข้ามาร่วมโครงการพัฒนาชุมชน สามารถพูดชักจูงชาวบ้านให้ย้ายบ้านออกจากลำคลอง มีบางครอบครัวไม่ยอม แต่ผู้นำยินยอมแบ่งปันห้องเช่าให้คนที่ไม่มีที่ พอช. ก็ให้เงิน

สมทบ เงินออมของชุมชน รวมเงินได้เงินสองแสนกว่า ฟीน้องและคณะกรรมการได้สร้างบ้านในชุมชนตามแบบที่เขาอยากอยู่ สามห้องบ้าง สองห้องบ้าง ชั้นเดียวบ้าง สองชั้นบ้าง ที่ดินที่เหลือได้ทำเป็นศาลากลางบ้านเพื่อไว้สำหรับคนไม่มีคนเลี้ยงดู สำหรับครอบครัวที่ไม่ให้ความร่วมมือ เขาใช้กระบวนการทางสังคมบังคับ ไม่คุยด้วย และบ้านนี้เป็นร้านขายของชำ คนในชุมชนพร้อมใจกันไม่ซื้อของในร้านแม้แต่คนเดียว เมื่อถูกสังคมบีบในที่สุดก็ให้ความร่วมมือ ทุกคนย้ายขึ้นจากคลองทั้งหมด ปัจจุบันได้ทำถนนคอนกรีตเลียบลำคลอง ผังตรงข้าม มีบ้านอยู่ เห็นตัวอย่างก็ได้ทำตาม

ท่านเชื่อไหมว่า หมู่บ้านมั่นคง ไม่ได้มีชื่อเสียงเฉพาะในประเทศไทย ผมไปประชุมที่เวียดนาม เรื่อง สังคมและวัฒนธรรม มีประเทศอาเซียนมาประชุมประมาณสิบกว่าประเทศ มีเรื่องที่เขาพูดถึงอยู่สองเรื่อง คือ หนึ่งในเศรษฐกิจพอเพียง สองบ้านมั่นคง เขาแปลกใจว่าประเทศไทยทำบ้านมั่นคงได้อย่างไร สร้างสังคมสมานฉันท์ มีบ้านมั่นคง มีที่อยู่อาศัยร่วมกันได้อย่างไร เขามีชุมชนแออัดเหมือนกัน เขาอยากมาดูที่เมืองไทยว่าทำได้อย่างไร ผลงานที่ปรากฏทั้งหมดนี้เป็นผลงานของพวกเขาทั้งหลาย

เดี๋ยวนี้ พอช. เริ่มเงินขาดมือ เนื่องจากมีองค์กรชุมชนเข้ามาร่วมเยอะ ผมได้คุยกับนายกอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ว่าตอนนี้ พอช. ไม่มีเงินพอที่จะให้สินเชื่อ ขอให้รัฐบาลจัดเงินช่วยเหลือหนึ่งพันล้านบาท ซึ่งขอยืนยันว่าได้มาเรียบร้อยแล้ว แต่ปัญหาที่มีคือ หนึ่งพันล้านบาทนี้สำหรับแก้ไขปัญหาระยะสั้น แต่ในระยะยาวเรามีหลายพันชุมชนที่รอการสนับสนุน จึงได้เสนอขอในปีงบประมาณ ๒๕๕๓ - ๒๕๕๕ ปีละหนึ่งพันล้านบาท วันนี้นายกฯ ได้ให้รัฐมนตรีสาทิพย์ วงษ์หนองเตย โทรมหากรมเรื่องความคืบหน้าเรื่องงบประมาณว่าไปถึงไหนแล้ว ท่านบอกว่าในการประชุม ครม. ท่านให้เอารายละเอียดมาให้คุณดู ท่านจะจัดการเรื่องนี้ให้ ในเดือนนี้ท่านจะไปเยี่ยมชุมชนบางบัว จะเห็นว่า รัฐบาลให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง ความสำเร็จของการพัฒนา คือ ต้องพัฒนาให้มีความมั่นคงของมนุษย์ ที่อยู่อาศัย คือ สิ่งสำคัญ เดี่ยวนี้มีหลายแห่งติดต่อให้ไปดูงาน เช่น ที่เกาะสมุย เราอาจจะคิดว่าเป็นเมืองสวรรค์ เชื่อไหมว่ามีชุมชนแออัดอยู่ที่นั่นอย่างน้อยสองหมื่นครอบครัว อยู่แบบสลัม เช้าที่ปลุกบ้าน ท่านสุเทพ เทือกสุบรรณ ถามว่า มีแนวทางไหนที่จะทำบ้านมั่นคงให้พี่น้องเหล่านี้ ขอให้ไปช่วยจัดการให้พี่น้องด้วย ก็ได้ให้เจ้าหน้าที่ลงไปดูและทำแผนมาแล้ว ที่เทศบาลนครหาดใหญ่ พี่น้องอาศัยที่รถไฟ เจ็ดแปดร้อยครอบครัวโดนไล่ที่ ขอให้ไปทำบ้านมั่นคงให้หน่อย เดี่ยวนี้เมื่อเดือนธันวาคมเขาก็ถึงบ้านมั่นคง เรื่องที่อยู่อาศัยต้องดำเนินการต่อไป เรื่องงบประมาณอาจจะมึปัญหา แต่ก็ต้องดำเนินการต่อไป ถ้ามีความร่วมมือของพี่น้องก็จะผ่านอุปสรรคได้แน่นอน แต่ถ้าแตกสามัคคีชุมชนหลายแห่งก็มีปัญหาในการจัดการ ขอให้ขจัดปัญหาไป เหลือไว้แต่ความสามัคคี

ผมได้เดินชมนิทรรศการเกือบทุกซุ้ม ส่วนใหญ่เกิดจากภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของพี่น้อง ขอให้ท่านรักษาสິงที่ดี ๆ นี้ไว้ ขอเป็นกำลังใจให้กับพี่น้องชุมชนทุกท่าน สวัสดีครับ